

bb 70. hazaérkezett a magyar pártmunkásküldöttség a szovjetunióból

tr-lm sr

1966. március 9.

a magyar szocialista munkáspárt küldöttsége, amely pullai árpádnak, az mszmp központi bizottsága tagjának, a központi bizottság osztályvezetőjének vezetésével rövid látogatást tett a szovjetunióban, kedden visszaérkezett budapestre. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren látos dezső, az mszmp központi bizottságának póttagja, a központi bizottság osztályvezetője fogadta. jelen volt g.a. gyenyiszov, a szovjetunió budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete./mti/

- v é g e -

42
- 551 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérfelügyelő felel.

mti belső hírek

1965. március 10.

bb 1. film a betyárokról - hogyan látja egy kisfiú a felnőttek világát? - új filmek forgatására készülnek a mafilm stúdióban

i s/gk-lm fm

1965. március 10.

a tavaszi hónapokban több új film forgatását kezdik meg a magyar filmgyártó vállalat gyarmat utcai stúdiójában. mézáros gyula rendező és forgatócsoportja márciusban kezd hozzá „az utolsó kilométer”, című játékfilm munkálataihoz. a forgatókönyvet gara jános és garalyes andrá írta. a napjainkban játszódó történet egy házasság válságáról szól. kardos ferenc rendező „gyermekbetegségek”, címmel készíti majd el első játékfilmjét. a forgatásánál több trükkfelvételt is felhasználnak majd. a film ezt ábrázolja, hogyan látja egy kisfiú a felnőttek világát. a forgatást a tervek szerint április elején kezdik meg.

ugyancsak április elejére tervezi jancsó miklós, az „oldás és kötés”, és az „igy jöttem”, című alkotások rendezője új filmjének első felvételeit. ennek története a kiegyezés utáni években játszódik, s az álromantikus történelmi-szemléletet leleplezve mutatja be a betyárok szerepét a nemzeti függetlenségért vívott harcban. a film „szegény-legények”, címmel kerül közönség elé. - huszty tamás „játék a múzeumban”, címmel megjelent kisregényéből készíti majd hán róbert új filmjét. a cselekmény a 30-as évek végén egy kisvárosban játszódik. a történet főhőse egy paptanár.

rövidesen a felfelvőgépek elé áll a „szerelmes biciklisták”, című film szereplőgárdája is. bacsó péter rendező - első játékfilmjéhez, a „nyáron egyszer”, című alkotásához hasonlóan - most is a fiatalok problémáit kutatja, boncolgatja./mti/

-1-

bb 2. a „messiás”, a tavaszi bérlet koncertsorozatának vasárnapi programján

i ol/sk szb fm

1965. március 10.

a máv szimfónikusok március 14-i koncertjén ismét felcsendül händel egyik legnagyobb oratóriuma, a messiás. a szerző 1741-ben, 56 éves korában, 23 nap alatti komponálta művét, amelyet 1742-ben hatalmas sikerrel mutattak be dublinben, s 1750-től haláláig minden évben az ünnepi előadásokon maga händel vezényelte - vakon - az orgona mellett.

az oratóriumot ezúttal lászló margit, barlay zeuzsa, réti józsef, antalfy albert, az operaház művészei, a budapesti kórus, valamint margittay sándor /orgona/ és kerecsényi lászló /continuo/ közreműködésével adják elő, a koncerten lukács miklós vezényel, karigazgató forrai miklós. /mti/

bb 3. március 15-ig pótlékmentesen lehet adót fizetni

i hi/tm szb zs

1965. március 10.

a fővárosi tanács pénzügyi osztálya felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy akiknek 1964-ről adóhátralékuk nincs, az 1965 első félévi esedékes adójukat - a gépjárműadót is - március 15-ig pótlékmentesen fizethetik be a kerületi tanácsok pénzügyi osztályán, az együttesen kezelt adók számlájára. /mti/

bb 4. másfélmillió gyümölcsfacsemetét készítenek elő tavaszi telepítéshez az ország legnagyobb gyümölcsfa iskolájában

vid ká/tr szb ká

1965. március 10.

a balatonaligai állami gazdaságban, az ország legnagyobb gyümölcsfa iskolájában megkezdtek a szaporító anyag előkészítést. a 624 holdas öntözött faiskolában ezekben a napokban másfél millió gyümölcsfa csemetét szednek fel a tavaszi telepítésekhez. az őszibarack, alma, körte és cseresznye csemetéket a dunántul termelészövetkezeteibe, állami gazdaságaiba szállítják, amelyek 5 700 holdat telepítenek be az aligai szaporító anyaggal.

/folyt.köv./

- 2 -

bb 4. /másfélmillió... i. folyt./- szb

a faiskolában kalmár szilveszter főkertész új módszerét alkalmazzák: a kis fákat már második évben koronára metszik, s így a hagyományos három éves iskolázási időt egy évvel csökkentik. /mti/

bb 5. tanulmányterv a nagyvásártelep rekonstrukciójára

i hi/gg szb sr

1965. március 10.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága legutóbbi ülésén tájékozódott a vásárcsarnokok és piacok rekonstrukciójáról. a tolbuchin körüli csarnok átrendezésére részletes terv készül. itt nagy kapacitású boltok kialakítására törekszenek, pincéjében 600-700 négyzetméter alapterületű raktárat létesítenek, s ismét használhatóvá akarják tenni a duna-partig vezető alagutat. a garay téri csarnok teljes átalakításra szorult. a tervek még az idén elkészülnek, az átépítést a jövő évben kezdik meg. az óbudai vásárcsarnok sem bírja már lebonyolítani a megnövekedett forgalmat, a korszerűsítést itt már az idén megkezdik. az idei feladatok közé tartozik a fény utcai piac rekonstrukciója is, aminek során nagy üzletkomplexummal bővül a kapacitás. fokozatosan átalakítják az újpesti piacot is.

már korábban elhatározták a nagyvásártelep rekonstrukcióját. ennek tanulmányterve most készül. a többi között nyolcmillió forint beruházással szociális épületet létesítenek, s a telep pincéjét hűtőtérre alakítják át. a további elképzelések szerint ezer vagon téli alma tárolására alkalmas hűtőházat és ugyanilyen mennyiségű burgonya befogadására alkalmas raktárat építenek, amelyhez a burgonya feldolgozásához - mosás, tisztítás, csomagolás - szükséges üzemi épület kapcsolódik majd. /mti/

bb 6. liezen-mayer képzőművészeti díj

k ti/tr szb fm

1965. március 10.

alapítását határozta el az mszmop győr-sopron megyei végrehajtó bizottsága és a megyei tanács. a 3 000 forintos díjat több éves - évtizedes - alkotó munkássággal, vagy olyan kiemelkedő képzőművészeti alkotással lehet elnyerni, amely jól szolgálja a szocialista embernevelést, izlésformálást. a liezen-mayer díj plakettjét renner kálmán, soproni szobrászművész készíti el. /mti/

b

- 3 0 -

bb 7. ezüstnyultelep kiskunfélegyházán

vid ká/sk szb ká

1965. március 10.

a kiskunfélegyházi földművelésügyi és kertészeti kutatóintézet petőfiszállási nyultelepén a szovjetunióból és az ndk-ból importált husnyul-fajtákat tenyésztene abból a célból, hogy a hazai házinyul állományt nagytestű, gyorsan növő fajtákkal váltsák fel. a kosorru, a bécsi fehér, a belga óriás és a német ezüst nyul-fajták közül a legnagyobb jövője az utóbbinak van, amely nemcsak tetszetős bundát visel, de igénytelen is és gyorsan fejlődik.

a telepen most fialnak az anyanyulak, s az első szaporulatból több mint 500 kis füles nevelkedik a „nyulgölcsházákban”, a telepről az idén 1500 nyulat adnak át a társas és az egyéni tenyésztőknek. /mti/

- 4 -

bb. 8. a hold-utásokat meg lehet védeni a veszélyes sugárzásoktól

1 tz/gk/vg/gy/bs

1965. március 10.

az űrhajókat fenyegető sugárzásoktól és a lehetséges védelemtől tartott előadást a napokban az elővős Loránd fizikai társulat sugárvédelmi szakcsoportja és a mtesz központi asztronautikai szakosztálya közös előadójánál Makra Zsigmond fizikus, a központi fizikai kutató intézet tudományos munkatársa.

elmondotta többek között, hogy a naprendszer határain kívül eredő, úgynevezett galaktikus kozmikus sugárzás ellen lehetetlen is, de felesleges is a védekezés, mert ebben a sugárzásban a legáthatóképesebb részecskék, amelyeknek energiája óriási ugyan - csupán trillió elektronvoltokban fejezhető ki - rendkívül ritka utasai a térnek, minden négyzetkilométernyi felületre egy jut belőlük évente. a naptól származó - szoláris - sugárzás ellen viszont éppen úgy szükség van a védelemre, mint a van ellen-övezet - újabb nevén a magnetoszféra - sugárzása ellen.

a feladat nehéz, de nem megoldhatatlan. kiderült ugyanis, hogy a kétféle sugárzás ellen hathatós védelmet nyújtanak viszonylag könnyű anyagok, az alumínium, a polistilén, sőt a víz is. esetleg kettős falu tartályban felhasználható az űrhajós ivóvízkészlete is, amelynek ez a sugárzás semmit sem ártana. az érkező részecskéket egyébként elvileg az űrhajó körül létesített mágneses térrel is félre lehetne terelni, ennek az elképzelésnek a gyakorlati megvalósításához azonban a technikának még nagyon sokat kell fejlődnie.

viszont már most ki lehet alakítani az űrhajón belül egy olyan elkülönített, kicsiny, „testreszabott”, különlegesen védett kamrát, amelyben szükség esetén néhány órát, esetleg egy napot is el lehet tölteni. ennyi idő alatt pedig még a különösen erős napkitörések káros következményei is elmúlnak.

a jelenlegi szputnyikpályák magasságában - és általában a magnetoszférán belül, vagyis néhány száz kilométer alatt - sugárzási veszély nincs. az esetleges hold-utazás hőisének viszont, ha a közeljövőben indul utnak, el kell szánnia magát arra, hogy míg áthatad a magnetoszférán, vagy egy esetleges napkitörés okozta sugárzáson - amit a földről idejében közölhetnek vele - visszavonul abba a kis kamrácskába, amely kényelmetlen ugyan, de megvédi a sugárzás ártalmaitól. /mti/

8.10/-n

-5-

bb. 10. táplálkozás, egészség, betegség - tudományos művek az
akadémiai kiadó tervében

i ms/gg/zs/gy/la

1965. március 10.

az akadémiai kiadó a következő évnegyedben közzéteszi a magyar irodalom története című hatkötetes nagy összefoglaló munka 4. és 5. kötetét, amelyek irodalmunknak 1849-től 1905-ig, illetve 1905-től 1919-ig terjedő szakaszait ölelik fel. három évtizedes szünet után újból készül művészeti lexikon. a művészet minden ágával foglalkozó, négy kötetre tervezett mű főszerkesztői zádor anna és genthen istván. a most megjelenő, mintegy 800 oldalas, 800 illusztrációval díszített 1. kötet az a-e betűs címszavakat tartalmazza. a természettudományi lexikon múlt év végén megjelent 1. kötetét az év második negyedében követi a második kötet, d-g címszavakkal.

a szépirodalmat a jókai kiadás és mégis mozog a föld, valamint a rab ráby című kötetek és mikszáth összes műveiből az elbeszélések viii. kötete képviseli.

érdeklődésre tarthat számot szántó tiber két-kötetes munkája: a betű, péter lászló: juhász gyula a forradalmakban című könyve, sziklay lászlónak hvezdoslav, a nagy szlovák költő, ifjúságról írt munkája, károly sándor a bécsi kódex nyelvtana című műve. a történettudományokat diószegi istván: ausztria-magyarország és a francia-porosz háború, andics erzsébet a nagybirtokos arisztokrácia ellenforradalmi szerepe 1848-49-ben című munkájának iii. kötete és a parasztság magyarországon a kapitalizmus korában 1848-tól 1914-ig című tanulmánykötet, valamint farkas dezső a két forradalom Bihar megyei történetéhez című munkája képviseli. a régészeti kézikönyv-sorozat 1. kötetét vártos lászló írta a paleolitikum és mezolitikum emlékei magyarországon címmel.

két kötetben jelenik meg lukács györgy akadémikus új munkája, az esztétikum sajátossága, amely a visszatükrözés elméletével foglalkozik. a társadalomtudományi kutatás tájékoztatási és szervezési problémáit rózsza györgy könyve ismerteti.

mezőgazdasági szakirodalmunk jelentős alkotásai erdei ferenc és fekete ferenc könyve a szocialista mezőgazdaság önköltségszámításáról. ubrizy gábor két-kötetes növénykórtanának 2. átdolgozott és bővített kiadása westsik vilmosnak, a homoki gazdálkodás nagynevű szakemberének a nyiregyházi homokkísérteti gazdaság három évtizedes tapasztalatait összefoglaló munkája. /folyt. köv./

3.00/-n

-6-

le

bb. 10. /táplálkozás, egészség... 1. folyt./ gy

az olvasók széleskörének érdeklődésére tarthat számot andai pál a technikai fejlődés története című, gazdagon illusztrált, csaknem 600 oldalas könyve.

a korunk tudománya című sorozatban jelenik meg sós józsef akadémiai levelező tag táplálkozás, egészség, betegség című könyve, amely a táplálkozás szerepét tárgyalja egyes betegségek kialakulásában, képet ad az egyes tápanyagok biológiai értékéről és ismerteti az ételmezős fejlődésének perspektíváit is. az orvostudomány vizsgáló módszereinek kovách arisztid által szerkesztett vii. kötete is, amely az izotóp módszerekkel foglalkozik. az orvosi és biológiai kísérletek tervezésének és értékelésének szempontjait juvancz ireneusz ismerteti. levendel lászló és mezai árpád személyiség - tuberkulózis és személyiség című könyve a tüdőgyógyász és a beteg közötti kapcsolat sokoldalú problémáit tárgyalja. /mti/

bb. 9. kiállítási csarnokok és hangverseny-terem

k tf/tr/fm/gy/la

1965. március 10.

terveit készítette el társadalmi munkában az ém. miskolci tervező vállalat kollektívája plesz antal tervező irányításával. a beruházási program szerint miskolc új, korszerű kiállítási csarnoka 1968 elején nyílik meg. /mti/

bb. 11. hajdu-bihar megye két évtizedes fejlődéséről

k tf/tr/fm/gy/la

1965. március 10.

- gazdasági és kulturális eredményeiről - jubileumi grafikai albumot jelentet meg a képzőművészeti alap a debreceni városi társas közreműködésével a felszabadulás 20. évfordulójára. a 18 kötetet tartalmazó kötetben menyhárt józsef, józsa jános, mór érné, tilles béla, bényi árpád és velényi rudolf debreceni grafikusművészek művein kívül több fővárosi művész munkái is helyet kapnak. /mti/

9.03/-n

-7-

le

bb. 12. pinceborozó a várban, katakomba söröző az Ullői uton -
fejlődik a vendéglátóipari hálózat

1 kf/kf/vg/gy/bs

1965. március 10.

vendéglátóiparunk legfőbb gondja, hogy elsősorban a gyors, olcsó, tömeges étkezés lehetőségeit teremtsen meg a modern, nagybefogadóképességű önkiszolgáló éttermekkel. szükség van azonban az étel- és italkülönlegességeket kínáló éttermekre, vendéglőkre, mert ezek talán a legvonzóbbak. tavaly örvendetesen gyarapodott az ilyen helyek száma. a tabáni kakas, az óbudai kerék, a háry jános borozó, a makk hetes söröző, a hársfa kisvendéglő, a hódmezővásárhelyi susán, s a legújabb a várbeli alabárdos mind különlegességei, gyöngyszemei vendéglátóiparunknak.

a szerény lehetőségekhez képest az idén is bővítik a vendéglátóipari hálózatot. az év végére, a jövő év elejére a népköztársaság útján, a népszínház utca egyik italboltjának helyén, a nyugat étterem és a zuglói népkert átalakításával nyitnak hangulatos éttermet. a várbeli alabárdos alatt kétemeletnyi mélységben bár és pinceborozó, a kilian laktanyában katakomba söröző nyílik. a xvii. kerület egyik italboltját hangulatos sörözővé alakítják át, s megnyílik a megyeri csárda.

eddig eléggé háttérbe szorult a tömegek szórakoztatására alkalmas üzlethálózat fejlesztése. budapesten például csupán 335 étterem, eszpresszó nyújt zenés szórakozást. állandó jellegű műsort pedig csupán 9 budapesti étterem, bár szolgáltat. vidéken még kedvezőtlenebb a helyzet. a síófoki üdülő központban nyílik ugyan egy éjszakai mulató, de csak a jövő évben. a fővárosban egyelőre még csak elképzelés, hogy a volt spolarich kávéházat és a tarka színpadot varieté jellegű szórakozóhellyé alakítják át, kérdés azonban, hogy ez mikor valósul meg. a vendéglátóipar ezért áthidaló megoldásként budapesten és az üdülő központokban az arra megfelelő szintű éttermeket i-gyekszik - este 10 óra után jó zenével, kellemes, könnyű műsorral - szórakozóhellyé avatni./mti/

..

9.10/-n

-8-

bb. 13. újfajta szénsavas patron, amely sterilizálja is a szóda vizet

1 tz/tr/vg/gy/bs

1965. március 10.

bárki bármilyen rossz, fertőzött vízből saját autoszifonjával üdítő, egészséges szódavizet készíthet, ha azt az újfajta patronot használja, amelyre dr. doby jeno egyetemi magántanár és reich ernő gépészmérnök kért szabadalmat.

a találmány voltaképpen az eddig is használt szénsavas patronok továbbfejlesztése. a patronkészítés eljárását mindössze egyetlen újabb műveléssel kell kiegészíteni, amely oly módon látja el a patronot a sterilizáló anyaggal, hogy az a szénsavval együtt kerül bele a vízbe. az eddig is használt autoszifonokon mindössze egyetlen jelentéktelen, otthon is elvégezhető változtatás kell hozzá.

az ellenőrző kísérletek során kóli-bacilussal súlyosan megfertőzött vízből ennek a „kezelésnek” a hatására kitűnő, friss, teljesen steril szódavíz lett./mti/

...-

bb. 14. csak milliókban lehet mérni a szovjet tanulmányutak eredményeit

1 szf/tm/vg/gy/bs

1965. március 10.

újabb jelentős eredményeket hozott a nehéziparban a magyar-szovjet műszaki tudományos együttműködés. a nehézipari minisztérium most elkészült kimutatása szerint a magyar bányászat, villamosenergia-ipar és vegyipar szakembereinek múlt évi 229 külföldi tanulmányutjából 90 a szovjetunióba irányult. a szovjet tanulmányutak száma a tavalyelőtti 48-cal szemben tehát majdnem megkétszereződött. a külföldről átvett 64 dokumentációból 41 a szovjetunióból származott, a meghívott 32 külföldi tanácsadó közül pedig 25 szovjet szakember volt. hazánkban 84 tanulmányutat tettek tavaly külföldi nehézipari szakemberek, közöttük 13-an a szovjetunióból. az átadott 44 magyar nehézipari dokumentációból 33-at a szovjetunió vett át.

a tavalyi szovjet tanulmányutak tapasztalatainak az átvett dokumentációknak nagy hasznát látta mindhárom nehézipari ágazat.

/folyt. köv./

9.15/-n

-9-

bb. 14. /csak milliókban lehet.... 1. folyt./ gy

a bányászat a zobáki szénbánya diagonális aknájának akna-szállító gépeit szovjet mintára a legkorszerűbb többkötéses módszer szerint építette meg. az országos bányagépgyártó vállalat a bányagépekhez szükséges bizonyos láncfajtaikat készíti szovjet módszer szerint, s így több mint egymillió forinttal csökkentik a láncgyártás költségeit. a bányászati kutató intézet felhasználta a gyújtószikra-mentes áramkör vizsgáló berendezések és módszerek szovjet tapasztalatait. ez eddig körülbelül 100 000 de-vizafront megtakarítást eredményezett.

a villamosenergia-ipar, különösen az erőmű- és hálózattervezésnél hasznosított sok szovjet tapasztalatot. szovjet tanulmányon átvett módszer szerint, az eddig talajszint alá süllyesztett kábelcsatornák helyett ma már kizárólag talajszint feletti fedett kábelcsatornában helyezik el a vezetékeket. eddig hat új transzformátor állomást építettek így. az olcsó kábelbefektetési móddal körülbelül 200 000 forintot takarítottak meg. a hidrogénhűtésű generátorok és nagyfeszültségű állomások egyik nehéz karbantartási kérdését, az úgynevezett tengelyzár tömitést, a szovjetunióban látott olajálló szilikongumi tömitéses módszerrel oldották meg. az orosz lányi erőműben 1962 decemberétől 1964 tavaszáig 13 üzemzavar fordult elő tengelyzárhiba miatt. ez összesen 1 295 óra gépállást idézett elő és minimálisan számítva 5,6 millió forint kárt okozott. a szovjet tapasztalat alkalmazása óta egyetlen ilyen hiba sem fordult elő orosz lányban. átvették a magyar szakemberek szovjet kollégáiktól az önműködő feszültség szabályozás tervezésének módszereit, támpontokat kaptak a hálózati feszültségviszonyok javításához, szabotári erőművek berendezéseinek szigeteléséhez, s több más fontos műszaki fejlesztési módszerhez is.

a vegyipari szakemberek többek között nagy haszonnal tanulmányozták a szovjetunióban a pigmentfestékek tudományos kutatását. a tapasztalatok segítséget adnak a szolnoki tiszamenti vegyiművekben épülő nagy kapacitású porfestékgyár korszerű, gazdaságos megtervezéséhez, gyártástechnológiájának legelőnyösebb kialakításához. a szovjet polietilén gyártás tanulmányozása alapján új polietilén-fólia fuvási módszer üzemi kísérletei kezdődtek meg nálunk. az idén 300 tonna polietilén alapanyagot dolgoz fel a magyar műanyagipar a szovjet módszer szerint és ezzel körülbelül 300 000 forint kísérleti költséget takarít meg. a kőolaj-ipar a szovjetunióban elsajátított úgynevezett laterológ karotázis-kutatási módszer segítségével évi egymillió forinttal csökkentheti a kőolajkutatás önköltségét. a laterológ módszerrel megtalált új olajtároló rétegek a becslés szerint évi 5 millió forint értékű termelési többletet eredményeznek./mti/

9.25/a

- 10 -

bb. 16. Intézkedések az öntözéses gazdálkodás hatékonyságának növelésére - 550 000 hold kap mesterséges csapadékot

1 le/ká/gy/la

1965. március 10.

csaknem 2 000 termelőszövetkezetben és állami gazdaságban kezdődtek meg az öntözési idény előkészületei. bár az idei első mesterséges csapadékra még csak márfél-két hónap múlva lesz szükség, az öntözéses gazdálkodás már is sok tennivalót ad. az esőtető berendezések téli javítása a legtöbb helyen már befejeződött, s zömében pótolták a hiányzó felszereléseket. rövidesen megkezdődnek a gépszemlék és sor körül a mintegy 4 000 berendezésből álló öntözőgéppark próbajelöltetésére.

a tervek szerint az idén 550 000 holdra terjed ki az öntözéses gazdálkodás. a területi növekedés valamivel kisebb, mint az előző években volt - az irányító szervek és az üzemek most inkább az eddigi öntözések minőségi fejlesztésére, hatékonyságának javítására összpontosítják az erőket. ezt a célt szolgálja néhány központi intézkedés is. a földművelésügyi minisztérium irányításával a megyei tanácsok felülvizsgálatot tartanak azokban a termelőszövetkezetekben, ahol az öntözés nem hozta meg a várt termésfokozó hatást. ezekben a szövetkezetekben intézkedési tervet készítenek, s ott, ahol semmiképpen sem javíthatók az öntözéses gazdálkodás feltételei, csökkentik az öntözött területet. az országban most csaknem 100 000 hold az egy vagy több éve nem működő felületi öntözőtelepek területe. a földművelésügyi minisztérium és az országos vízügyi főigazgatóság szakemberei ezeket felülvizsgálják s megállapítják melyiket érdemes még felújítani, s melyiket kell véglegesen felzárni. a következő években előreláthatólag több mint 150 000 hold előregedett rizsföld és más felületi öntözőtelep rekonstrukciójára kerül sor.

az öntözéses gazdálkodás jobb megszervezése, a korszerű módszerek terjesztése érdekében az idén kibővítik az öntözési szaktanácsadást. az agrotröszt mellett bekapcsolódik ebbe a munkába a vízügyi szervezet is, amelynek szakemberei a felszín alatti és a felületi öntözésekhez adnak rendszeres szaktanácsokat a termelőszövetkezeteknek./mti/

9.30/-n

-11-

le

bb. 15. fiatalodó tsz-ek tolnában

vid ká/sk/gy/La

1965. március 10.

a zárszámadás után ifju erőkkkel firsült fel több tolna megyei termelőszövetkezet, a majosi aranykalász tsz-ben 12, átlagosan 20 éves koru fiatalot vettek fel a legutóbbi közgyűlésen. a fiatalok tavaly már rendszeresen munkát vállaltak és dicséretes szorgalommal dolgoztak a közös gazdaságban, most részben az állattenyésztésben, részben a gépeknél kapnak fontos beosztást. hogy az ifjuság igazi otthonra találjon a közösségben, a vezetőség és a kiszervezet megfelelő szórakozásról is gondoskodik, klubot rendeztek be számukra, ahol hetenként többször találkoznak a fiatalok.

megfiatalodik a tolnai béke halászlati tsz is, a szövetkezet két idős halászmestere nyugalomba vonult, s öten álltak helyükbe, köztük három fiatal halásztanulónak jelentkezett./mti/

bb. 17. harmincöt ^{szűk} ~~szűk~~ próció a katonai filmstudio idei „termésében,,

i vt/tm/sr/gy/La

1965. március 10.

a katonai filmstudioiban az 1965-re tervezett 35 produkcióból több olyan témájú, ami a felszabadulás 20. évfordulójához kapcsolódik, már elkészült a hős szovjet parlamentnek, steinmetz kapitánynak emléket állító „emlékezünk,, című dokumentumfilm, a párt harcát mutatja majd be a második világháború utolsó szakaszában a „küzdünk hiven a szabadságért,, című film, a főváros felszabadításáért a szovjet katonákkal együtt harcolt budai önkéntes ezred megalakulásáról és tevékenységéről is forgat filmet a katonai studio kollektívája, a felvirradt című alkotás egy most szolgálatot teljesítő, 1945-ben született katona továbbá egy tiszt életét mutatja be, egyben a magyar néphadsereg két évtizedes fejlődését.

érdekesnek ígérkezik a kapitalista hadseregekben meghonosított kiképzési módszerről és egy itthoni hadgyakorlatról készülő film, egy másik alkotás a korszerű haditechnikát és modern fegyvereket kezelő katonákat állítja középpontba.

szerepel az ideai tervek között hat újabb oktatófilm és 18 néphadsereg-híradó forgatása is.

a katonai studio több alkotását kísérfilmként vetítik majd a mozikban, rendelkezésére bocsátják a produkciókat iskoláknak, valamint a különböző társadalmi, tömegszervezeteknek is.
/mti/

9.40/-n

.12.

le

bb. 18. vasas együttesek dalos találkozója a csilliben

i ée/tné/fm/gy/La

1965. március 10.

huszonnégy budapesti vasmunkás kórus készül, hogy a felszabadulás évfordulóját reprezentatív előadásokkal Unnepeeljék, a kórusok nagy központi Unnepi hangversenyük előtt négy előadást tartanak városzerte, az első kórus találkozót március 14-én a pesterzsébeti vasas művelődési házban rendezik, ezen a hangversenyen a csepel vas- és fémművek kórusai és a pesterzsébeti vasas férfikórus szerepel az Unnepi évforduló alkalmából betanult új számokkal és a vasas együttesek közismert népszerű munkásdalaival.

ugyanitt március 27-én a pesterzsébeti munkáskórusok lépnek közönség elé./mti/

bb. 19. negyvenezer kilométer - indonéziában és ausztráliában

i ol/sk/fm/gy/La

1965. március 10.

a napokban érkezett haza külföldi tanulmányutjáról bodrogi tiber kandidátus, a néprajzi muzeum főigazgatója, az mti munkatársának elmondotta, hogy hat hónapig volt távol, s ez idő alatt a unesco ösztöndíjasaként, a nemzetközi szervezetnek a kelet és a nyugat kulturális értékei kölcsönös megismerésére irányuló programja keretében négy hónapig indonéziában, további két hónapig pedig ausztráliában, illetve franciaországban és svájcban folytatott néprajzi tanulmányokat.

- utam célja az indonéz etnográfia és népművészet tanulmányozása volt, foglalkoztam az indonéz művészet különböző stílusaival, mind muzeumi anyag, mind pedig helyszíni vizsgálatok alapján, észak-szumátrában a különböző batak és parti-maláj csoportok életét és népművészetét, közép-jávában szintén a népművészet különböző ágait, köztük a batik /textilia/ előállítását, a wayang /árnyjátékfigurák/ készítését, az ezüstművességet, stb. tanulmányoztam.

- bali szigetén is a művészetekkel ismerkedtem, majd pedig közép- és nyugat-celebesz /sulawesi/ területén kerestem fel különböző törzseket, a toradzákat, bugiszokat és marasszanokat.

/folyt. köv./

9.45/-n

-13-

le

bb. 19. / negyvenezer kilométer.... 1. folyt./ gy

- az első magyar kutató - xantus jános, a néprajzi múzeum első igazgatója - 1870-1871-ben járt Indonéziában. a napjainkban 104 millió lakosú Indonézia népessége nagyon egyenlőtlenül oszlik meg. a legnagyobb szunda-szigetnek, borneonak /kalimantan/ mindössze 3 millió, a legkisebbnek, javának pedig 80 millió lakosa van. 1945-től / megalakulásától kezdve/ az indonéz köztársaságban erősen meggyorsult a változás és az egységesítés folyamata. az egyes területek között egykor fennálló igen eltérő szintkülönbségek egyre inkább kiegyenlítődnek. ennek okát főként két tényezőben lehet keresni: az egyik az egységes nemzeti nyelv elterjesztése, a másik pedig az országosan megvalósuló iskolázási program.

- ausztráliában, franciaországban és svájcban a helyi néprajzi múzeumok indonéz és óceániai gyűjteményét tanulmányoztam. erre azért volt szükség, mert ma már indonéziában igen sok területen megszűnt a népművészeti tevékenység, s az anyag egy részét már csak múzeumokban lehet megtalálni. ezekben a djakartai múzeum a leggazdagabb, de jelentős anyaguk van a francia és a svájci néprajzi gyűjteményeknek is.

- néhány értékes darabot magammal hoztam indonéziából. több mint 40 ezer kilométeren keresztül, vatta közé csomagolva szállítottam hazakis agyagszobrokat, néhány szép textiliát és vanyagot. a tervek szerint október elején a lipcsei néprajzi múzeummal közösen rendezzük meg intézményünkben az indonéz népművészetet bemutató kiállítást, ahol ezeket az új szerzeményeket is láthatja majd a közönség./mti/

..

bb. 20. vizitaxi készül a váci hajógyárban

vid szf/tné/gy/bs

1965. március 10.

a magyar hajó és darugyár váci üzemegységében hozzáfogtak egy újfajta jármű a vizitaxi építéséhez. a 22 személyes hajó szeged város tanácsának megrendelésére készül. júniusban adják át rendelkezésére. a tiszaparti városban a szabadtéri játékok idején helyezik forgalomba a vizitaxit. a helyi közlekedésben használják és rövidebb kirándulásokat is rendeznek vele a folyón. a tervek szerint több hasonló járművet készítenek majd a váciak, mert a vizitaxi igen alkalmas a csekélyvízű folyami és tavi közlekedésre./mti/

..

9.55/a

- 14 -

le

bb. 25. gépesített könyvkölcsönzés

1/ae/gk/rj fm

1965. március 10.

a nagy könyvtárakban csúcspont idején sok időt vesz el az olvasóktól, könyvtárosoktól a kölcsönzési adminisztráció. sok munkát igényel az időnként készülő különféle könyvtári statisztikák összeállítása is. egy új magyar szabadalom mindent a teendőket minimálisra csökkenti és teljesen automatizálja.

dr. podonyi andrásnak, az országgyűlési könyvtár helyettes igazgatójának szellemes találmánya - amely az irodagépipari és finommechanikai vállalat kivitelezésében készül még az idén forgalomba kerül. a kölcsönzőgép a national pénztárgépekhez hasonlít. alkalmazásánál a könyvtárlátogatókat újfajta, hajlékony műanyagból készült olvasójeggyel látják el, amelynek dombornyomása feltünteti az olvasók törzsszámát. ez az újfajta műanyaglap egyúttal főlegesen teszi az olvasókartonok most szokásos évenkénti cseréjét is.

a könyvek kölcsönzésekor a műanyag olvasólapot akár maga az olvasó, akár a könyvtáros a gépbe helyezi és a billentyűkön. - mint a pénztárgépeken, - lelti a kölcsönzött könyv nyilvántartási számát. ezután a gépből kiemelkedő háromrészes perforált kölcsönzőlap minden szükséges adatot tartalmaz: az olvasó törzsszámát, a kölcsönzött könyv nyilvántartási számát, a kölcsönzés sorszámát, a lejárat kelte. ennek a kölcsönzőlapnak egyik része a könyvtárosnál, másik része az olvasónál marad. amikor a könyvet visszahozzák, a könyvből kivett kétrészes lejáratí szelvény egyik részén nyugtázzák a visszaszolgáltatást, a másik részét a könyvtáros gyűjti össze. a kölcsönzési idő után a könyvtáros számára kiemelni a nála levő lejáratí lapok közül a visszahozottakkal azonos tételszámúakat, s mindkettőt megsemmisíti. így a lejáratí napokon minden különös rendezés nélkül megállapítható, mely könyveket nem hozták vissza.

minthogy az új műanyag olvasójegy lyukkártya rendszerű, a gép a kölcsönzéssel egyidőben különféle rész-statisztikai adatokat is összegyűjt, anélkül, hogy ezzel külön kellene foglalkozni. a géphez kapcsolódó számológépek folyamatosan jelzik például a könyvtárlátogatók nem, kor és foglalkozás szerinti megoszlását a kölcsönzött művek számát, műfaját, stb.

a magyar találmány iránt az egyesült államok kereskedelmi szakemberei is érdeklődnek./mti/

..

9.55/-n

-15-

le

21. Importanyag helyettesítését, új gyártmányok kialakítását segítik a papíripari kutatók

1 sz./tné/vg/gy/bs

965. március 10.

A papírgyártás növelésének fontos feltétele a hazai alapanyag felhasználás fokozása. A papíripari kutató intézetben már hosszabb ideje tanulmányozzák hogyan helyettesíthető a cellulózgyártásnál az import fenyőfa hazai lombosfával. A lombosfák közül a nyárfát tartják erre a legalkalmasabbnak és most izotóp segítségével ellenőrzik, hogy a kétféle anyagban hogyan zajlik le a kémiai folyamat, milyen eltérés tapasztalható a nyárfánál és a fenyőfánál. Az ugynevezett főzslugba izotóppal fertőzött ként kevernek, s a kémiai változásokat ennek segítségével figyelik meg. A vizsgálatok birtokában alakítják ki a fenyőfából nyert cellulózgyártástechnológiáját.

Hazai alapanyaggal szeretnék ellátni azt az új papírgyártó gépsort is, amelyet a papíripari vállalat csepeli törzsgyárában rövidesen üzembe helyeznek, hogy papírral kiszolgálja a most felépült új hullámdoboz üzemot. A kutatók megvizsgálták, hogy a hazai lombosfák közül a nyárfán kívül melyekből nyerhetik a legjobb cellulózt a hullámpapír gyártásához. Az eddigi kísérletek alapján a gyertyán és a bükk bizonyult jónak, míg kevésbé alkalmasnak tartják a tölgyet és a csert.

A papírgyártáshoz ásványi anyagra kaolinre, zeolitra is szükség van, ettől függ, ugyanis a papír színe. A kutatók a bányászokkal együtt megpróbálják megtalálni azt a hazai ásványanyagot, amely a papíriparban felhasználható, hogy ezzel is importot takarítsanak meg.

A kutató intézetben előkészítik az új papíripari termékek gyártását is. A máv és a vendéglátóipar kérésére kidolgozták egy jóminőségű törölköző-papír gyártásának technológiáját és át is adták a gyáraknak. A kábelgyártáshoz évente több ezer tonna szigetelőpapírra van szükség, s ezt a papírt eddig csak egy különleges cellulózféleből tudták előállítani. Mivel a kábelgyártás növekedésével az igények fokozódnak, a kutatók újabb cellulózfélek felhasználásával kísérleteznek. A különböző élelmiszerek, vegyi anyagok csomagolásához megpróbálják a papírt és a műanyagot összeházasítani, társítani. Ezzel egyébként az egész világon foglalkoznak a papíripari szakemberek./mti/

010.03/-n

-16-

23. Kemizálás a mezőgazdaságban - 1,2 millió hold gabona gyomtelenítéséhez elegendő vegyszert kapnak a mezőgazdasági üzemek

1 kz/ká/gy/La

1965. március 10.

Az év első nagy mezőgazdasági munkájához, az őszi kalászosok fajtrágyázásához, az agrótröszt időben biztosította az anyagi feltételeket: március elejéig kersken 380 000 tonna nitrogén műtrágyát szállított az állami és szövetkezeti gazdaságoknak. A következő időszak - a vegyszeres gyomirtás, a gyümölcsfák ápolása, a pocok és egyéb kártevők elleni védekezés - további nagymennyiségű kémiai anyagot igényel. Már a hónap végén - helyenként ennél előbb - meg kell kezdeni az őszi kalászosok gyomtelenítését. A terv szerint ezt a hozamok alakulása szempontjából fontos munkát az idén 1 200 000 holdon kell elvégezni. A végrehajtáshoz szükséges anyagok - a jól bevált dikomirt és dikotex - az agrótröszt illetékes munkatársainak tájékoztatása szerint hiánytalanul rendelkezésre állnak, s a felhasználás időpontjáig minden üzem megkapja az igényelt mennyiséget. Ugyanígy a mezőgazdaság által igényelt teljes mennyiség rendelkezésre áll a kukoricák gyomtelenítéséhez szükséges hungazinból is. Időben gondoskodtak a rizs és a borsó gyomtelenítéséhez igényelt vegyszerekről, valamint az aranka-irtáshoz szükséges kresonitról. Az utóbbiból az idén kereken 500 tonnát bocsát az agrótröszt a mezőgazdasági üzemek rendelkezésére. Az eddig külföldön vásárolt a-1114 gyomirtószer helyett az azonos rendeltetésű, de hazai gyártmányu merkasin kerül forgalomba.

A rendkívüli módon elszaporodott mezei pocok irtására a mezőgazdaság eredetileg 1 700 tonna arvalint igényelt, de csakhamar kiderült, hogy a mennyiségnek csaknem a kétszerese - kereken 3 000 tonna - szükséges. A hiányt importtal póltotuk, s így végül ebből a fontos kémiai szerből is elegendőt kaphatnak a mezőgazdasági üzemek.

Az időszak másik nagy munkájához, a gyümölcsfák ápolásához szükséges legfontosabb permetező és rovarölő szerekből az igényeknek megfelelő készletekkel rendelkezik az agrótröszt. A hónap a ddt tartalmu porozó szerekből időnként és helyenként esetleg lesznek átmeneti hiányok, de általában ezekből is ki tudják elégíteni az igényeket. A rézgalic-ellátás teljesen zavartalan-nak ígérkezik. A gyümölcsfák és szőlők védelméhez használt gombaölő szerek közül a szerves hatóanyagú zineb-ből lényegesen több kerül forgalomba. Az ortocid és még néhány gombaölőszer forgalma viszont csökken./mti/

10.10/-n

-17-

bb. 22. kiskörösön épül a kiskunság legszebb áruháza

vid lk/ki/gy/ba

1965. március 10.

Kiskörösön nagyarányú rendezési tervet valósítanak meg. az utóbbi években emeletes házak építésével, az ut- és a járdahálózat korszerűsítésével városiasodott a járási székhely. jelenleg a vízművesítésen dolgoznak. minden 200 méteres körzetben felszerelnek egy ivókutat. itt épül a kiskunság legnagyobb földműves-szövetkezeti áruháza. a korszerű, kétszintes, üveghomlokzatu áruház építését megkezdték, és a tervek szerint már ez év őszén átadják./mti/

--

bb. 24. nagyteljesítményű műtrágyaszóró gép

vid ká/sk/gy/La

1965. március 10.

Palcsó József, a faddi Lenin tiszteletére gépcsoportjának vezetője MTZ traktor alkatrészek felhasználásával vontatható műtrágyaszóró gépet szerkesztett. a zator után kapcsolt, kardán meghajtású röpitőtárcsás műtrágyaszóró kétszeresen felülmúlja a jelenleg forgalomba levő gyári gépek teljesítményét: tíz óra alatt 100 holdat szór be.

a szövetkezet műhelyében készített három ilyen géppel eddig több ezer hold őszi kalászt műtrágyáztak./mti/

--

10.12/-n

-18-

bb. 26. két év alatt tíz új orvosi rendelő szombathelyi járásban

vid/j/rj fm

1965. március 10.

Vas megyében évről-évre javul a községek egészségügyi ellátottsága. a szombathelyi járásban például az elmúlt évben két új orvosi körzetet létesítettek Acsádon, illetve Táplánszentkereszten. a községfejlesztési alapról is sokat költenek erre a célra. két év alatt a járásban tíz új orvosi rendelő és váró épült. a következő években a járás valamennyi községében, ahol még nincs létesítenek orvosi rendelőt és váróhelyiséget./mti/

--

bb. 27. ezüst-dénárok nagyecseden

vid/j/rj fm

1965. március 10.

a nagyecsedői „sárvár” elnevezésű halom „gyalulása” közben - cserépedény töredékek között ezüst pénzérmékre bukkantak. a muzeológusok szerint a 43 különböző méretű ezüst dénár a 12. század végétől és a 13. század elejétől. 3 béla és 2. andrás idejéből származik. valószínűleg a tatárjárás idején rejtették el a tatárok előtt.

az érmék a nyíregyházi múzeumba kerültek./mti/

--

bb. 28. tíz országba szállít csikóbőrös kulacsokat, fafaragványokat, népviseletes babákat a népművészek HTSZ

vid/gö/rj ki

1965. március 10.

a magyar népviseletbe öltöztetett babákat, a népművészek háziipari termelőszövetkezetének érdi részlege is készíti. a különböző nagyságú babákat 36 bedolgozó - többségük érdi háziasszony, vagy csökönt munkaképességű - öltözteti. huszonötféle formájú és díszítésű, köztük kapuvári, sárközi, pilinyi, kazári, érsekcsanádi népviselet kerül a babákra. az öltözetek formáját és motívumait a szövetkezet népművész tagjai gyűjtik össze. az idén érden 35 000 népviseletes baba készül, amelyből jelentős mennyiséget Ausztriába exportálnak.

• tíz országba szállít csikóbőrös kulacsot a szövetkezet. ebben az évben harmincezer ilyen kulacs készül s ennek csaknem felét exportálják. a fafaragványokból, dobozokból, szobrokból, sakk-készletből pedig 1.7 millió forint értékű mennyiséget küldenek külföldre./mti/

--

10.16/-n

-19-

bb. 29. korszerű mávaut telep épül vácrott

vid/gö8/rj k1

1965. március 10.

Vácrott sok gondot okoz a mávaut autóbuszainak karbantartása és éjszakai parkolása. a következő években ezért új műszaki telep épül, ahol gépi mosásra alkalmas helyiség, korszerűen felszerelt javítóműhely létesül és 184 autóbusz parkolhatna éjszakanként. a több mint 20 millió forintos építkezés programja már elkészült. az építkezés előmunkálatait még ebben az évben megkezdik./mti/

bb. 30. a 20. évforduló tiszteletére automata csomagológépet szerkesztettek, csökkentik a termelési költségeket, javítják a minőséget a tvk festékgyárának dolgozói

vid/lk/rj k1

1965. március 10.

a tisztai vegyikombinát lakkfesték- és műgyantagyárának dolgozói taggyűléseken, termelési tanácskozásokon beszéltek meg az ideai feladatokat, köztük a termelékenység növelésének és az önköltség csökkentésének kérdéseit. ezeken az értekezleteken elhatározták, hogy hazánk felszabadulásának 20. évfordulója tiszteletére olyan új eljárásokat vezetnek be, amelyekkel drága importanyagokat takaríthatnak meg úgy, hogy egyúttal a festékek minőségét tovább javítják. a korszerű üzemben a jubileumi verseny máris szép eredményeket ígér. így például Székely Géza főtechnológus, Briger Lajos üzemvezető és doktor Károly laboratóriumi vezető új technológia kidolgozásával korszerűsítette a festékek kötőanyagának, az almid gyantának gyártását. az újítással a gyantát az eddiginél olcsóbb alapanyagból állítják elő és főzési idejét felére csökkentették. az új technológiával az idén már mintegy 150 tonna ilyen alapanyagot készítettek és az előzetes számítások szerint az újítással évente csaknem egymillió forintot takarítanak meg. a költségek további csökkentésére és a gazdaságosabb termelés megvalósítására vezették be Makra Gábor üzemvezetőhelyettes és Szűcs Imréné technológus újítását. eszerint több festékfajta készítésénél olyan alapanyagot használnak fel, amelyek hazai viszonylatban még nem terjedtek el, beszerzésük olcsóbb és alkalmazásukkal az eddiginél jobb minőséget érnek el. a gyárban már az új recept szerint termelnek és az év végéig csaknem 600 000 forint megtakarításra számítnak.

/folyt.köv./

10.20/-n

-20-

bb. 30. / a 20. évforduló tiszteletére.....1. folyt./rj

a felszabadulási versenyben hasznos és termékeny automata csomagoló gépet szerkesztett váradi János technikus és sebők László műszerész. a házilag készített berendezés önműködően mári és töltil a festéket az 5-25 kilogrammos dobozokba. az első gépet már munkába állították és az év végéig még három ilyen berendezést szerelnek fel. az új gépekkel előreláthatólag mintegy 200 000 forint költségsökkentést érnek el. a termelékenység növelésére a dobozózem különböző gépi berendezéseit március 31-ig szállítószalagokkal kötik össze és ezáltal itt is folyamatossá válik a munka. a festékgyártó részlegben olyan nedvesítő szerekkel kísérleteznek, amelyek az üzem teljesítményét mintegy 10 százalékkal növelik.

a lakkfesték és műgyantagyár dolgozói a felszabadulási versenyben eddig bevezetett új technológiákkal, az olcsóbb és a minőséget javító alapanyagok felhasználásával, valamint az intézkedési tervek pontos végrehajtásával az év végéig több millió forintot takaríthatnak meg./mti/

bb. 31. félmilliárd forint mezőgazdasági gépek vásárlására a baranyai tsz-ekben

vid/ká/rj

1965. március 10.

1958-ban csak minden negyedik termelőszövetkezetnek volt egy-egy traktora Baranyában, s ebben az évben átlagosan 13 saját traktor műveli már minden közös gazdaság földjét. az ideai beruházásokat is hozzászámítva több mint félmilliárd forintot költöttek erdő- és munkagépek vásárlására ez idő alatt a megye termelőszövetkezetei. 1965-ben 260 traktorral gyarapszik a közös gazdaságok gépparkja. az idén több mint 2000 saját traktor segíti már a szövetkezeti gazdák szántóföldi munkáját, 68 saját kombájn vesz részt az aratásban és 85 saját teherautó könnyíti meg a szállításokat.

eddig nagy gondot jelentett az értékes gépek tárolása és javítása. az utóbbi két évben 94 gépezin épült a szövetkezeti gazdaságokban és ez év tavaszán újabb 44 készül el. megkezdődött a nagykapacitású szövetkezeti gépjavitó műhelyek felállításának és eddig 11 kezdte meg a működését. a nagy gépesítési programhoz megfelelő számú szakembert képeznek. a gép- és gépjavitó állomásokon jelenleg 800 termelőszövetkezeti tag szerez traktorvezetői képesítést, a tanműhelyekben pedig 60 fiatal tanulja a mezőgazdasági gépszerelő szakmát./mti/

10.30/a

- 21 -

bb. 32. névadójuk életéről rendeznek kiállítást a békéscsabai gagarin uttörőcsapat tagjai

vid/j/rj fm

1965. március 10.

Békéscsaba munkásnegyedében, a 8 tantermes új iskolában nagy lelkesedéssel készülnek hazánk felszabadulásának 20. évfordulójára a gagarin kisdobos- és uttörő-csapat tagjai. többek között elhatározták, hogy az iskolában rendezett helytörténeti kiállításomelyen békéscsaba kétévtizedes fejlődését, a szovjetunió sokoldalú segítségnyújtását mutatják be - fő helyet kap a Jurij Gagarin életét bemutató gyűjtemény. a kisdobosok és az uttörők fényképeket, újságcikkeket, nyilatkozatokat gyűjtenek, hogy minél sokoldalúbban mutathassák be névadójuk életét, az első űrrepülés nagy eseményét.

A kiállítás április 4-én nyílik, a gagarincsapat zászlóavató ünnepségén./mti/

bb. 33. „baranyai kastélyok nyomában,, - 1100 szociális gondozottak, iskoláknak, óvodáknak adnak helyet a földesurak és pénzmágnások egykori rezidenciái

vid/j/rj fm

1965. március 10.

A pécsi tanárképző főiskola hagyománykutató munkaközössége „baranyai kastélyok nyomában,, címmel feldolgozta a megye 46 kastélyának és a hat baranyai várnak a történetét, leírta az ezekhez kapcsolódó néphagyományokat. az érdekes kastélytörténetek beszámolnak a földesurak, pénzmágnások egykori rezidenciáinak mai rendeltetéséről is: baranyában jelenleg 1100 szociális gondozott él az átalakított, felújított, gondozott kastélyokban. csupán a mecsekjánosi, a görögösi, a bakócai, a csertői és a bükkösi kastély kényelmesebb tételére 11 millió forintot költöttek 1958-tól napjainkig. a pécshez közeli görögnyben nyugdíjasok részére összkomfortos lakásokkal, társalgóval, könyvtárral ellátott penziót alakítanak ki a parkkal övezett kastélyban. eszterházi, bükkösdön, csertőn, mecsekjánosiban gazdagon felszerelt gyermekotthonoknak - „uttörő-köztársaságoknak,, bölcsődéknak - adnak helyet a régebbi kastélyok. a gödreszentmártoni, a pellérdi, a mecseknádasdi, a szentlőrinci, a dunaszekcsői kastélyokat a korábbinál magasabb szintű - szakosított - oktatás szolgálatába állították.

/folyt.köv./

10.35/-n

-22-

bb. 33. / „baranyai kastélyok nyomában,,.....1. folyt./rj

A várak a haladó nemzeti hagyományok ápolását, idegenforgalmi és kulturális centrumok szerepét töltik be. az öt és félmillió forintos költséggel rendbehozott síklósi várban megyei és helytörténeti kiállítások, országos zenei rendezvények, kényelmes turistaszállók fogadják a vendégeket. a pécsváradai és a szigetvári várban szinté helytörténeti múzeumokat, turistaszállókat rendeztek be. a pécsi tanárképző főiskola hagyománykutató munkaközössége a pécsi rádióban és a megyei lapban számol be a baranyai kastélyok és várak múltjáról - a történetükhöz fűzött legendákról, néphagyományokról - és jelenükről. /mti/

bb. 34. mesterséges gátak a bauxitbányában

vid/lk/rj ki

1965. március 10.

A bauxitbányászok munkáját rendkívül megnehezíti, hogy lépten-nyomon találkoznak a karsztos eredetű vizekkel. a korábbi gyakorlat szerint a munkahelyekről csak annyi vizet emeltek ki, amennyi a munka során a kőzetekből fakadt.

A bakonyi bauxitbányák nyirádi térségében most sokkal eredményesebb módszerrel próbálkoznak. az aknamélyítő vállalat szakemberei száz méter mélyen úgynevezett csápvágatokat készítenek, s ezekkel valóssággal elébe mennek a földalatti vizeknek. munkájuk során két-három méter mélyen belefurnak a kőzetfalba és ha a visszahúzott furószerkezet után vízszivárgást észlelnek, nyomban műszaki intézkedéseket tesznek. a munkahelyet még száraz állapotban mesterséges betongáttal veszik körül, majd lerobbantják a gát mögötti kőzetfalat, amely elzárta a víz útját. a nyirádi térségben eddig tíz ilyen gátat építettek. a gátakból csövek vezetnek a szivattyúkhoz, s így tetszés szerinti gyorsasággal csapolhatják le az összegyűlemlő karsztvizeket./mti/

bb. 36. traktorokkal segíti a termelőségvetkezeteket a szegedi vízügyi igazgatóság

vid/ká/rj

1965. március 10.

A szegedi székhellyel működő alsó-tiszavidéki vízügyi igazgatóság, - amelynek hatásköre csongrádon kívül békés és bács megyére is kiterjed - számottevő gépparkkal gyarapodott. az elmúlt másfél év alatt 35-ről 75-re emelkedett a birtokukban élő traktorok száma. mivel csak a legnagyobb munkaidőszakokban foglalkoztatják az összes erőgépet, ezért az idén segítséget nyújtanak a termelőségvetkezeteknek is. az árvédelmi, fakitermelési és egyéb munkákból fokozatosan felszabaduló traktorokat átengedik a közös gazdaságoknak. a tervek szerint ötmillió forint értékű szántást és vetést végeznek a év folyamán a termelőségvetkezeti földeken./mti/

10.40/-n

-23-

bb. 35. a gazdaságos termelés a borsodi szénbányászati tröszt felszabadulási munkaversenyének középpontjában

vid/lk/rj k1.

1965. március 10.

a borsodi szénbányászati tröszt bányüzemeinél végetértek a műszaki és termelési tanácskozások, az elhangzott vállalások összesítésekor megállapították, hogy a vállalatok, a felszabadulási verseny középpontjában a gazdaságos termelés áll.

a dolgozók kezdeményezése nyomán a fejteljesítményt tröszti szinten egy százalékkal, műszakonként és személyenként 10 kilogrammal növelik, az idei termelési feladatokat - amelyek fokozott erőfeszítést kívánnak mind a fizikai mind pedig a műszaki dolgozóktól - létszámnövelés nélkül teljesítik, a műszakok ezt a törekvést a munkaerőösszerű elosztásával, a fejtés, az elővájás és a szállítás közötti helyes műszakiarányok megteremtésével segítik, ugyancsak a műszaki feladatok lesz a fejtő- és szállítógépek célszerűbb üzemeltetése, jobb kihasználása is.

az önköltség csökkentésére az eddiginél több darabos, tehát értékesebb szén termelnek, ezt a széntelepekre kidolgozott robotantási technológia fokozott megtartásával érik el.

a tröszt üzemeiben takarékosabban bányáznak a nagyobb részt importból származó bányafával, a vágatokból, fejtésekből gondosabb munkával azedik ki a fát, s így többször fel tudják használni, az idén ötezer köbméter bányafát, mintegy 5 millió forint értékben, takarítanak meg.

a műszakok közül csaknem százan vállalták a szocialista brigádok segítségét, műszaki fejlesztéssel, többek között az önrakodós frontfejtés termelésének megszervezésével, a bányában alkalmazható kiscgépek munkabaállításával, a frontfejtések előrehaladási sebességének növelésével segítik a bányászokat vállalásaik teljesítésében./mti/

..

bb. 42. csaknem harminc millió g forint földjáraadékat fizettek ki a győr megyei termelészövetkezetek

vid/ká/rj

1965. március 10.

győr megyében az idén maradéktalanul megkapták bevitt földjeik után a járandóságot a termelészövetkezetek tagjai, huszonhét millió háromszáz ezer forintot fizettek ki földjáraadék címén az elmúlt hetekben a győr megyei közös gazdaságok, aranykoronánként 10 forint 40 fillért fizettek, így egy-egy hold földre 100-120 forint földjáraadék jutott./mti/

..

10.45/-n

-24-

bb. 37. kiadványok zala megye felszabadulásának 20. évfordulójára

vid/jr/rj fm

1965. március 10.

a felszabadulási évforduló gazdag ünnepi programjának kiegészítéseként több írásos dokumentáció is megjelenik zala megyéről, a „husz év a szocializmus után”, című kiadvány részletesen elemzi a megye gazdasági, politikai és kulturális életének fejlődését, április 4-re lát napvilágot a zala megye földrajzi elnevezéseit tartalmazó gyűjtemény, nemcsak kulturális, hanem építészeit szempontból is értékes, képekkel és rajzokkal illusztrált könyv jelenik meg göcsej építészetéről, közreadják zalaszentgrót járási székhely munkásmozgalmának történetét is, a felszabadulási évfordulóra könyv jelenik meg a magyar olajbányászat három évtizedes történetéről./mti/

..

bb. 38. az idén borsod megye két városában is bemutatják az erdőbényei falusi képtár gazdag anyagát

vid/j/rj fm

1965. március 10.

a borsod megyei erdőbénye községben három évvel ezelőtt nyílt meg az ország első falusi képtára, az állandó jellegű kiállításon a ma élő magyar képzőművészek 76 alkotását: olajfestményét és grafikáját helyezték el - amelyeknek értéke meghaladja a 200 000 forintot, a falusi kiscgalériát, ahol gyakran rendeznek klubhangversennyel összekötött tárlatvezetéseket, nemcsak a környező települések dolgozóit, hanem a tokahegyaljáró látogató csehszlovák, lengyel, bolgár és más nemzetiségű turisták is nagy számban keresik fel, a falusi képtárnak rangja lett a megyében, és egyre több helyen kíváncsiak gazdag anyagára, ezért a tanács művelődésügyi osztálya elhatározta, hogy a tavaszi és nyári hónapokban az erdőbényei képeket ózdon, sátorhajóhelyen és mezőkövesden is bemutatja, az első ilyen kiállításra hazánk felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából az ózdi Liszt ferenc művelődési otthonban kerül sor, ahol a teljes erdőbényei anyagot tekintheti meg a közönség, a vándorkiállítások idején pedig a szerencsi járási tanács mintegy 300 000 forintos költséggel korszerűsíti az erdőbényei kiscgalériát, a kiállítóterem tatarozását és felújítását még ebben a hónapban megkezdik./mti/

..

10.50/-n

-25-

bb. 39. Üzemszerűen gyártják a fényszűrő törhetetlen üveget a nitrokémia ipartelepeken

vid/lk/rj ki

1965. március 10.

a nitrokémia ipartelepek nplex üzemében, ahol a jól bevált hazai törhetetlen üveget készítik, üzemszerűen gyártják a hasonló tulajdonságokkal rendelkező, színezett fényszűrő üveget is. a nagyobb ütéseknek is ellenálló üveg megtöri a fénysugarak útját és ezt a tulajdonságát a legkülönbözőbb iparágakban hasznosítják. így például az autóbuszok tetőablakait borítják be vele, s egész sor üzemben világítástechnikai problémákat oldanak meg az új anyaggal. a tetszés szerinti vastagságban gyártható fényszűrő üveget nyolcvanfélé színárnyalatban állítják elő.

a gépeken évente 14 000 négyzetméter fényszűrő törhetetlen üveg gyártható./mti/

..-

bb. 41. a felszabadulás ünnepéig 30 lakást készítenek el terven felül a baranyai építők

vid/lk/rj ki

1965. március 10.

a baranya megyei építőipari vállalat 1965-re csaknem félmilliárdos tervet bontott szét üzemekre, építésvezetőségekre, brigádokra, sőt ahol a munka természete engedte, még az egyes dolgozók is ismerik hetekre-hónapokra előre, mi a teendőjük. tulajdonképpen ez tette lehetővé, hogy a vállalat dolgozói már az év elején bekapcsolódhattak a felszabadulási versenybe. összesen két és félezren tettek vállalást. ezek teljesítésének eredménye máris mutatkozik. a terv eddig esedékes részét egymillió forint értékű munkával teljesítették. így az idén jóval hamarabb megkezdhetik az új otthonok átadását, mint a korábbi években. harminc lakás kulcsait már átnyújtották, s ez a szám felszabadulásunk évfordulójáig további kilencvenhatal növekszik. végeredményben április 4-ig 30 lakást készítenek el terven felül. eddig az időpontig elkészül pécsett az építők 400 személyes, gyönyörű munkásotthona is. a panelüzemben, ahol több mint félezer lakás szobafalnagyságu elemeit készítik el, az idén vállalták, hogy a gyártásnál bevezetik az előzetes minőségvizsgálatot, s az építkezés helyére csak hibátlan elemeket szállítanak. a felszabadulási verseny eddigi eredményeire alapozva négy építésvezetőség és egy főépítésvezetőség határozta el, hogy 1965-ben megszerzi a szocialista címet./mti/

..-

10.55/-n

-26-

bb. 40. eredményes kísérletek martonvásáron a kukoricaüszög leküzdésére

vid/ká/rj

1965. március 10.

a magyar tudományos akadémia martonvásári mezőgazdasági kutató intézetében hosszabb idő óta folytatnak kutatásokat a kétféle kukoricaüszög - a golyvás és a rostos üszög - leküzdésére. a betegségek feltételeinek tanulmányozásában az intézet szorosan együttműködik az országos meteorológiai intézet martonvásári agrometeorológiai obszervatóriumával. eddig több ezer hazai és külföldi származású nemesítési alapanyag-beltenyésztett törzsek és egyszeres keresztezések - valamint új hibridkombinációk elemzését végezték el. a vizsgálatok során számos beltenyésztett törzset és egyszeres keresztezést igen erős mesterséges fertőzésnek tettek ki. ezek többsége mind a golyvás, mind a rostos üszöggel szemben ellenállónak bizonyult. a legjobban ellenálló törzseket, illetve keresztezéseket már felhasználták az új hibridkombinációkhoz. az új hibrideket most a termőképesség szempontjából is vizsgálat alá vetik./mti/

..-

10.58/-n

-27-

le

le

bb. 43. áprilisban megkezdik az Üzemi próbákat a dunai kőolajipari vállalatnál - naponta több mint két millió forint értékű termék készül

vid/gö/rj ki

1965. március 10.

* az ország egyik legnagyobb új létesítményében, a dunai kőolajipari vállalatnál április elején megkezdik a komplex üzemi próbákat. már helyükön állnak a technológiai berendezések, az atmoszférikus és vákum lepárlóüzem egységei, elkészült az elektromos fogadóállomás, a 16 kilométer vágányhálózatú vasuti pályaudvar, a dunamenti hőerőműből gőzt szállító 4.5 kilométeres távvezeték, a 600 személyes öltöző-fürdő épülete. ott tartozkodnak már a dkv műszaki dolgozói, akik a szőnyi testvérvállalatnál szerezték meg a korszerű üzem irányításához szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket.

szerdán megkezdődött a gőzszállító távvezeték első szakaszának kifuvatása. a többi munkahelyen is már az utolsó „simitásokat”, végzik és csak a csatorna-rendszer építésénél, valamint a desztillációs blokk egyes részeinek szigetelésénél van némi elmaradás. az adósságot azonban a még hátralévő időben pótolhatják.

április első napjaiban kezdődik az évente egy millió tonna szovjet nyersolajat feldolgozó atmoszférikus és vákum lepárló üzem kipróbálása. először egységenként hideg vízzel és olajjal, majd meleg nyersanyaggal tartják meg a próbákat. ha valamennyi részleg igazolja a szerelők jó munkáját, június elején kezdődik a 30 napig tartó üzemi próba. a tervek szerint a dkv-ban július elején látnak hozzá az üzemszerű termeléshez és még ebben az évben fél millió tonna nyersolajat dolgoznak fel. a vállalat egyelőre benzint, petroléumot, gázolajat és fűtőolajat ad a népgazdaságnak, naponta több mint 1 millió forint értékben. a keletkező mellékterméket, a pakurát és a gudront a dunamenti hőerőmű kapja, amivel a villamosenergiát termelő gépegységek kazánjait fűtik. ezért cserébe óránként 110 tonna, 17 atmoszférai nyomású gőzt kap a dkv.

a vállalatnál készülő benzin egy részét 130 kilométer hosszú távvezetéken juttatják el az áfor szajoli felosztójába, a többit pedig vasuti tartálykocsikban szállítják majd a rendeltetési helyre.

a hatalmas létesítmény építése azonban még nem fejeződött be. az idén megkezdik a két millió tonna nyersolajat feldolgozó atmoszférikus és vákum lepárlóüzem valamint a kenőolaj blokk üzemének építését. ez nem csupán mennyiségi növekedést jelent. a kenőolaj blokk termékével kielégíti majd az ország igényét, a létesülő katalitikus benzinreformáló üzem pedig a legjobb minőségű hajtóanyagot gyártja. /mti/

..

11.16/-n

-28-

bb. 44. hatvanötezer forint ujtási díj törpeturbináért

vid/lk/n/ki

1965. március 10.

a dunántúli kőolajfúrású üzem nagykanizsai telepén három szakember törpe turbinát szerkesztett. a turbinát a kutatási területeken a szeizmikus előkutatásoknál használják az olajkútfuró berendezés vízszükségletének biztosítására. a törpe turbinával tizenöt-husz perc alatt 20-40 méter mély kutat furnak, árbóc és torony nélkül. a dunántúli kőolajfúrású üzemnél körülbelül egy éve használják a törpe turbinát, s az eddigi eredmények alapján állapították meg a három ujtó díjazását. az ujtócsoport 65 000 forintot vett fel az ujtásért. /mti/

bb. 45. időjárásjelentés

tné/gy/

1965. március 10.

a meteorológiai intézet jelenti március 10-én, 12.30 órakor:

csendes, reggel párás, hideg idő

európa nagyobb része fölütt anticiklonos, csendes többnyire derült idő alakult ki, reggelenként alacsony hőmérsékletekkel. az erőteljes enyhülést jelentő déli áramlások területe pillanatnyilag az atlanti-óceán keleti felére korlátozódik és csak lassan helyeződik szárazföldünk fölé. hazánkban tegnap a délkeleti országrészben erősen felhős idő volt, máshol 4-9 órán át sütött a nap. az elmúlt 24 óra folyamán csupán az ország középső részein hullott jelentéktelen mennyiségű hó. a hőmérséklet napközben plusz 1, plusz 4 fokig emelkedett, ma hajnalra mínusz 2, mínusz 6 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt tulnyomóan derült volt az ég, a hőmérséklet 10 órakor plusz 2, mínusz 1 fok között váltakozott. szombathelyen rövid ideig tartó hózápor keletkezett. a hegyek hóviszonyaiban tegnap óta változás nem történt. budapestben kedden a hőmérséklet napi középértéke plusz 0.9 fok volt 3.3 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapestben a hőmérséklet plusz 2 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 722 mm, gyengén emelkedő irányzatú. - várható időjárás csütörtök estig:

derült csendes, reggel párás, helyenként ködös hideg idő. éjjel gyenge, napközben kissé megélénkülő szél. többórás napsütés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 3, mínusz 7, egy-két helyen mínusz 7, mínusz 9, legmagasabb napi hőmérséklet holnap plusz 3, plusz 7 fok között.

a duna vízállása: 215 centiméter. /mti/

13.05/a

- 29 -

bb. 46. huszonötöve gondozza a gyulai munkásasszonyok gyermekeit
geist ilona óvónő

vid j/fm/gy/La

1965. március 10.

geist ilona óvónő negyedszázada kezdte meg munkáját gyulán, a máriafalvi óvodában, ahol főleg a munkásnők gyermekeit gondozzák. a „kiváló óvónő” címet viselő ilona néni a jubileum alkalmából szeretettel köszöntötték az édesanyák és a kicsinyek./mtl/

bb. 47. az ingoványba fulladt egy ittas ember

vid j/fm/gy/La

1965. március 10.

gulyás istván homorudi lakos ittasan a község határában levő riha-tó nádas, ingoványos területére tévedt, ahol nyakig az iszapba süllyedt. a segélykiáltásait meghalló tanyasiak azonnal segítségére siettek, kimentették az iszabból az addigra már eszméletlen embert, aki azonban néhány perc múlva meghalt./mtl/

bb. 48. a szolgáltatások bővítéséről tárgyaltak győrött

vid/gk/rj ká

1965. március 10.

szerdán győrött a dunántúli megyék földművelésszövetkezeti vezetői értekezleten beszélték meg a szolgáltatások bővítésének lehetőségeit. a tanácskozáson bejelentették, hogy ebben az évben a rádió, a televízió és háztartási gépek javítását a dunántúli minden falujára ki akarják terjeszteni. a vegytisztítást és mosást utabb 40 községben vezetik be, a szaküzleti szolgáltatást pedig további ezer boltra terjesztik ki./mtl/

bb. 49. ismét felszálltak a műtrágyaszóró repülőgépek szolnok megyében

vid/gk/rj ká

1965. március 10.

március elején indultak meg a koratavaszi munkák szolnok megye termelőszövetkezeteiben. zagyvarékás, tószeg, szajol, tiszaföldvár, mezőhék határában már elvetették a mákot, s megkezdték a borsó vetését is. a kedvezőtlen időjárás azonban ismét kényszerpihenőt rontott és csak szerdán folytatódhatott egyes tájegységeken a munka. a hajnali fagyokat elsősorban a műtrágyaszóró repülőgépek használták ki. a délelőtti felmelegedésig turkove, tiszaföldvár és mezőhék határában négy gép szórta a levegőből a nitrogént. a termelőszövetkezetek eddig 104 ezer hold őszi vetést szórtak felül műtrágyával, s ebből 12 ezer holdon repülőgéppel végezték el a fontos munkát./mtl/

15.-

- 30 -

le

bb. 50. az eddigi jelentkezések szerint 35 ország mutatja be ipari termékeit az idei budapesti nemzetközi vásáron

1/bj/lk/rj k1

1965. március 10.

május 21-től május 31-ig tartja nyitva kapuit az idei budapesti nemzetközi vásár. sorra érkeznek a külföldi kiállítók jelentkezései. az idő szerint a baráti országok közül hivatalos kiállítóként vesz részt a budapesti nemzetközi vásáron bulgária, csehszlovákia, jugoszlávia, kuba, Lengyelország, a német demokratikus köztársaság, románia, és a szovjetunió. ezenkívül ugyancsak hivatalos kiállítóként mutatja be ipari termékeit ausztria, anglia, belgium, brazília, az észak-amerikai egyesült államok, hollandia, india, indonézia, irak, irán, izrael, kuwait, nigéria, a német szövetségi köztársaság, olaszország, svédország és tanzánia. egyéni kiállítókkal képviselteti magát dánia, franciaország, japán, Kanada, Lichtenstein, Luxemburg, Monaco, portugália és svájc. magyarországgal együtt tehát az eddigi jelentkezések szerint 35 ország mutatja be termékeit.

az előzetes értékelések szerint mind az európai, mind a tengerentúli országok a legértékesebb produktumaikat hozzák el, úgyhogy az idei vásáron ismét lehetőség nyílik a nagyarányú tapasztalatcserére.

a városi leteti vásárvárosban már nagy erővel dolgoznak a kiállítási csarnokok, pavilonok felújításán, korszerűsítésén. már most több mint 300 munkás szorgoskodik a vásárvárosban. a télen raktárnak használt pavilonokból március végéig elszállítják az ott tárolt anyagokat, úgyhogy megkezdődhet a festés. a könnyűipar hatalmas kiállítási anyagát már alig-alig tudja elhelyezni ezért a kétszintűvé alakítják át a könnyűipari pavilont.

az ide vásáron egy érdekes kiállítást is megnyitnak. tablók, fényképek és egyéb dokumentumok segítségével bemutatják a magyar ipar nusz éves fejlődését./mtl/

bb. 51. magyarul is megjelent az új bolgár nemzeti himnusz

k/tm/rj fm

1965. március 10.

a zeneműkiadó gondozásában magyarországon is megjelent a bolgár népköztársaság új nemzeti himnuszának kottája és szövege. a bolgár himnusz szövegét hárs györgy költő fordításában adták közre./mtl/

15.05

- 31 -

le

bb. 52. boris kyrver észt zeneszerző budapesten

k/ol/tné/rj fm

1965. március 10.

a magyar zeneművészek szövetségének meghívására budapestre érkezett boris kyrver észt zeneszerző, a tallinni konzervatórium tanára. a vendég két hétig tanulmányozza a magyar zenei életet./mti/

bb. 53. megjutalmazták a legjobb termelőszövetkezeti brigádokat borsodban

vid/gk/rj ká

1965. március 10.

a borsod megyei tanács mezőgazdasági osztályának versenybizottsága értékelte a megye tsz-eiben dolgozó brigádok és munkacsapatok múlt évi teljesítményét. megállapították, hogy 31 brigád teljesítette a szocialista munkabrigád címhez szükséges feltételeket. a brigádok közül a hét legjobbat jutalomban részesítették. a legértékesebb jutalmat - egy klubszoba berendezést - a taktaharkányi új élet tsz 73 főből álló brigádja kapta, a szocialista munkabrigád címmel együtt. vállalatuk szerint 409 holdnyi területükről 1,8 millió forint értékű árubevételt kellett volna elérniük. a kapásokkal bevetett szántóföldön azonban a korszerű agrotechnika alkalmazásával és a munkák időbeni elvégzésével 2,8 millió forint értékű termeltek. a kiváló eredményhez az is hozzájárult, hogy a brigádból hevenen járnak különböző szakmunkástanfolyamra, valamint mezőgazdasági technikumba. nagyszerű teljesítményt ért el a sárospataki kossuth tsz 36 főből álló női kertészeti munkabrigádja is, ifj slott béláné irányításával. ők már 1963-ban a szocialista cím birtokosai voltak, s a múlt évben ennek megfelelően dolgoztak. harminc holdnyi vegyes kertészet, 22 hold dinnyeföld és 35 hold uborkaföld volt gondjaikra bízva. annak ellenére, hogy a múlt évi aszályos nyár ezt a területet igen érzékenyen sújtotta, 1,2 millió forintos vállalatukat csaknem 200 ezer forinttal túltelejesítették./mti/

15.08/m 15 II P3

- 32 -

bb. 54. dobi istván üdvözlő távirata 9. frigyos dán királynak

tné szb sr

1965. március 10.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte 9. frigyos dán királyt születésnapja alkalmából. /mti/

bb. 55. ismét elegendő káposzta van a fővárosi piacokon

1 kz/tr szb ká

1965. március 10.

az időszak egyik kedvelt cikkéből, káposztából az utóbbi napokban a keresletnél kevesebb került forgalomba a fővárosi piacokon és szaküzletekben. ez a hiány azonban mint a nagyvásártelenen közölték, még nem jelenti az igény befejeződését. a vidéki raktárakban - vermekben - még körülbelül a hónap végéig, tehát lényegében a nagyobb tételű primőrszállítások kezdetéig elegendő, jóminőségű káposzta áll a kereskedelem rendelkezésére. a vermeket felbontották, a szállítások megkezdődtek. szerdán a nagyvásártelen már csaknem félezer mázsa káposztát adott át a piacoknak és szaküzleteknek változatlanul 3,20, illetve 2,80 forintos kilogrammonkénti áron. ez a mennyiség a tapasztalat szerint fedezi az igényeket, s a felhozatal a következő napokban tartja ezt a szintet. /mti/

bb. 56. megszűnt az első foku készültség a fehér- és a fekete-kőrösön - a bodrog még árad - tartalék gépegységeket is üzembe helyezett a fővárosi vízművek

6 vid-sb-hbj/lk szb k1

1965. március 10.

szerdán reggelre a tiszta tokaj és dombrád térségében tetőzött, a felső szakaszon pedig megkezdődött az apadás. a bodrog az idén már másodszor öntött el a bodrogzugban mintegy kilencszáz hold rétet és legelőt. a folyó jelenleg is árad. szerda reggelig az északmagyarországi vízügyi igazgatóság két jégtörő hajója mintegy 25 kilométeres szakaszon megtisztította a jégtől a bodrogot. a munkát folytatják, s csütörtökön bodrogolaszi és sárospatak között is felapritják a 15-20 centiméteres jégpáncélt. a hajókkal megindított zajlás eredménye, hogy a bodrog veszélyes kanyarjain most torlódás nélkül vonulhat át a jég és nem „dugul el”, a folyó.

/folyt.köv./

15.45

- 33 -

bb 56. /megszűnt... 1. folyt./- szb

az utóbbi napokban a tiszta és mellékfolyóinak vízgyűjtőjében erősödött a hideg, az olvadás már nem gyarapítja a folyók vizét, meggyorsult az apadás. általában naponta 20-30 centiméterrel csökken a víz a mellékfolyókban, a krasznán a tétőzés óta 1,2 méterrel apadt a víz, ezért másodfokról elsőfokra mérsékeltek az árvízvédelmi készültséget, most már egyetlen folyón sincs másodfoku készültség, a fehér- és a fekete-kőrösön pedig a mintegy kétméteres apadás eredményeként szerdán megszüntették az elsőfoku árvízvédelmi készültséget is.

az ország mélyebben fekvő területein azonban a belvíz tovább terjeszkedett, a szegedi, a gyulai, a debreceni és a nyíregyházi vízügyi igazgatóságok kívül most már a szolnokiak és a miskolciak is elsőfoku belvízi készíletet rendeltek el, a berettyó és a sebes-kőrös közötti területen, valamint hódmezővásárhely környékén pedig már másodfoku a készílet, a legfrissebb jelentések szerint mintegy 75 000 holdnyi lapályos területet, - főleg rétet és legelőt - öntött el a belvíz, a veszélyeztetett területek gyűjtőcsatornáiból a korábbi 62 helyett 96 szivattyutelep másodpercenként 175 köbméter vizet emel át a megduzzadt folyókba.

a keleti országrészben most sok a víz, a dunában viszont kevés, az alpok hófödte hegyein a hideg még késlelteti az olvadást, a dunán így budapestnél szerdán csak 215 centimétert mutatott a vízmérce, a hideg miatt ezen a héten még naponta 2-3 centimétert apad a duna, s - a szakemberek véleménye szerint - legfeljebb egy hét múlva következhet be kedvező változás a folyó felső szakaszán.

a viszonylag alacsony duna-vízállás miatt budapest környékén a folyómenti kutak vízhozama megcsappant, a vízművek négy helyen, mégpedig szentendre-szigetén kéthelyütt, továbbá csepelen és káposztásmegyeren alkalmaz talajvizdusítást, üzembe helyezte a felszíni vízművet is, amely naponta százezer köbméter vizet juttat a hálózatba, működnek a tartalék-gépgépek is, a vízművek így naponta 570 000 - 580 000 köbméter vizet adhat a fővárosnak, egyes napokon azonban a fogyasztás ennél is nagyobb, s ezért például a 8., a 10. és a 12. kerület egyes részein időnként a magasabb emeleteken akadozik a vízellátás, a vízművek szerint, amint kissé emelkedik a duna vízszintje, megszűnnek a vízellátási zavarok. /mti/

15.50

- 34 -

fe

bb 57. az idegenforgalom kérdéseiről tárgyalt a fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid j-lm sr

1965. március 10.

a fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága kedden megvitatta hogyan készülnek fel az illetékesek a nyári idegenforgalomra, az agárdi kempingen kívül az idén már a vendégek rendelkezésére áll az összes elkészült velencei első osztályú kemping, valamint a julius elsőjéig elkészülő dunaujvárosi kemping, még az év tavaszán átadják rendeltetésének a helyreállított műemléknek számító bodajki kastélyt, amely a bakony festői környezetében elsősorban levasturisztikai célokat szolgál majd, a fejér megyei vendéglátóipari vállalat főleg a 7-es főút mentén, a velencei-tó partján javítja vendégellátását: megnyitják a pettendi bisztrót, bővítik a velencei cápa éttermet és az agárdi napsugár vendéglőt, mérten az egyik prészházban „borharapót”, rendez be a vendéglátóipari vállalat.

a megyei tanács végrehajtó bizottsági ülésén részt vett és felszólalt dr. vitáz andrás, az országos idegenforgalmi hivatal vezetője is, a megyei tanács végrehajtó bizottsága intézkedési tervet fogadott el az 1965. évi idegenforgalmi feladatokra./mti/

-

bb 58. szolidaritási akció a függetlenségükért küzdő népek megsegítésére - a magyar szolidaritási bizottság felhívása

t ms/gg-lm zs

1965. március 10.

a magyar szolidaritási bizottság az idén is széleskörű társadalmi akciót kezdeményez a függetlenségükért harcoló népek megsegítésére, rostás istván, a bizottság elnöke szerdán a magyar sajtó házában tájékoztatta az újságírókat a most meginduló akcióról, hangsúlyozta, hogy a magyar közvélemény napjainkban különösen nagy együttérzéssel figyeli a dél-vietnami nép harcát és felháborodottan elítéli észak-vietnam barábar bombázását, a most kezdődő akció során a szolidaritási bizottság 2,5 és 10 forintos bélyegeket bocsát ki.

ezután dr. hajdu gyula professzor, a nemzetközi jog ismert szakértője arról szólt, hogy a mai nemzetközi helyzetben fokozottan szükséges a békeszerető erők összefogása a nemzetközi szolidaritás.

/folyt.köv./

16.30

- 35 -

feh

régen a nemzetközi jog a béke mellett jogszerű állapotnak ismerte el a háborút is az államok közötti kapcsolatban. az ensz alapokmánya már csak a békét ismeri el törvényes állapotnak, és a háborút kiiktatja a viták, konfliktusok megoldásának eszközei közül. az egyesült államok újabbán arra törekszik, hogy ezt a helyzetet megszüntesse és visszaállítsa a régi állapotot, amikor a háborút jogszerűnek ismerték el. ez ellen a mesterkedés ellen nemcsak a szocialista és a fejlődő országok népeinek, hanem a világ minden békeszerető emberének össze kell fognia - hangoztatta a professzor.

barabás tiber kossuth díjas író ismertette a magyar szolidaritási bizottság felhívását, amely egyebek közt rámutat:

- a népi demokratikus magyarország, amely felszabadulásának 20. évfordulóját ünnepli, nem feledkezhet meg azokról a népekről és országokról, amelyek élet-halál harcot vívnak függetlenségükért. a gyermati rendszer teljes megszüntetését az ensz 1961 évi közgyűlése ünnepléses nyilatkozatban programjává tette. az imperializmus azonban nem mond le kiáltásairól. vér folyik kongóban, angolában, dél-vietnamban, Laoszban, dél-amerikában, fajüldözés a délafrikai köztársaságban. most az imperialisták határuktól 10 000 kilométerre támadnak bombavetőikkel, békés falvakat pusztítanak el és hazájuk védelmére mennek hivatkozni.

- a magyar nép egész szívével a függetlenségükért, jövőjükért küzdök mellett áll, s szolidáris harcukkal. országunk az ensz-ben és a világ minden fórumán szót emelt és szót emel a függetlenségükért küzdő népek történelmi igazságáért. csak az az ország érdemli meg a szabadságot, amely más ország szabadságát is szíven viseli.

- egyetlen öntudatos és érző ember sem hagyhatja magára a szabadságukért küzdőket. együttérzésünk egy jobb és békésebb világ eljövételét hozza közelebb. szolidaritásunk, anyagi és erkölcsi segítségünk kenyeret ad az éhező gyermekeknek, letörli az árvák könnyeit, könyvet, jobb falatot juttat a bebörtönzötteknek, bekötözi a vérző sebeket és azt a meggyőződést erősíti a küzdő milliókban, hogy győzni fognak, mert nincsenek egyedül./mti/

16.40

A¹⁰B

bb 59. erőszdó tiltakozási hullám az amerikaiak vietnami agressziója ellen

1 vt/tm-lm zs

1965. március 10.

a magyar dolgozók béke- és röpgyűlések sorozatán juttatják kifejezésre felháborodásukat a vietnami demokratikus köztársaság ellen elkövetett amerikai agressziós cselekedetek miatt.

az ém békés megyei téglá- és cserépipari vállalatának battonyai téglyárában tartott gyűlés résztvevői szenvedélyes hangon ítélték el a vietnami néppel szemben elkövetett fegyveres támadásokat és követelték a provokációk megszüntetését. a hőmezővásárhelyi majotikagyár dolgozóinak körében is mély felháborodást váltottak ki a demokratikus vietnamiot ért sorozatos provokációkról érkező híradások. tiltakozó gyűlésükön hangot adtak annak a véleményüknek, hogy az imperialisták agresszív cselekedetei a világ békéjét veszélyeztetik. követelték, hogy az amerikaiak haladéktalanul szüntessék be az ártatlan emberek, - felnőttek és gyermekek - gyilkolását, hagyják el dél-vietnam területét, s adjanak módot arra, hogy a vietnami nép maga dönthessen saját sorsáról.

a hazafias népfront hőmezővásárhelyi 2. kerületi bizottsága a kerület valamennyi lakója nevében foglalt állást az amerikai egyesült államok sorozatos fegyveres provokációi ellen. követelték, hogy az egyesült államok haladéktalanul vessen véget minden beavatkozásnak, amellyel a demokratikus vietnam szuverenitását sérti. a szegedi móraváros lakosai békegyűlésükön szintén felémelték szavukat az agresszió ellen, s hangot adtak annak a véleményüknek, hogy az észak-vietnam elleni támadások durván megsértik a nemzetközi jogot, veszélyeztetik a világ békéjét. a békegyűlés résztvevői együttérzésükről és szolidaritásükről biztosították vietnam hős népét.

gyűlésen tiltakoztak a provokációk ellen számos más üzem, gyár, intézmény dolgozó is./mti/

16.55

A¹⁰B

régen a nemzetközi jog a béke mellett jogszerű állapotnak ismerte el a háborút is az államok közötti kapcsolatban. az ENSZ alapokmánya már csak a békét ismeri el törvényes állapotnak, és a háborút kiiktatja a viták, konfliktusok megoldásának eszközei közül. az egyesült államok újabb megoldásnak eszközei közül, az egyesült államok újabb arra törekszik, hogy ezt a helyzetet megszüntesse és visszaállítsa a régi állapotot, amikor a háborút jogszerűnek ismerték el. ez ellen a mesterkedés ellen nemcsak a szocialista és a fejlődő országok népeinek, hanem a világ minden békeszerető emberének össze kell fognia - hangoztatta a professor.

Barabás Tibor Kossuth díjas író ismertette a magyar szolidaritási bizottság felhívását, amely egyebek közt rámutat:

- a népi demokratikus Magyarország, amely felszabadulásának 20. évfordulóját Unneplli, nem feledkezhet meg azokról a népekről és országokról, amelyek élet-halál harcot vívnak függetlenségükért. a gyermati rendszer teljes megszüntetését az ENSZ 1961 évi közgyűlése Unnepélyes nyilatkozatban programjává tette. az imperializmus azonban nem mond le kiáltásairól. vér folyik Kongóban, Angolában, Dél-Vietnámban, Laoszban, Dél-Amerikában, fajüldözés a Dél-Afrikai köztársaságban. most az imperialisták határuktól 10 000 kilométerre támadnak bombavetőikkel, békés falvakat pusztítanak el és hazájuk védelmére mennek hivatkozni.

- a magyar nép egész szívvel a függetlenségükért, jövőjükért küzdök mellett áll, s szolidáris harcukkal. országunk az ENSZ-ben és a világ minden fórumán szót emelt és szót emel a függetlenségükért küzdő népek történelmi igazságáért. csak az az ország érdemli meg a szabadságot, amely más ország szabadságát is szíven viseli.

- egyetlen öntudatos és érző ember sem hagyhatja magára a szabadságukért küzdőket. együttérzésünk egy jobb és békésebb világ eljövételét hozza közelebb. szolidaritásunk, anyagi és erkölcsi segítségünk kenyeret ad az éhező gyermekeknek, letörli az árvák könnyeit, könyvet, jobb falatot juttat a bebörtönzötteknek, bekötözi a vérző sebeket és azt a meggyőződést erősíti a küzdő milliókban, hogy győzni fognak, mert nincsenek egyedül. /mti/

16.40

17¹⁰ B

1 vt/tm-Lm zs

1965. március 10.

a magyar dolgozók béke- és népgyűlések sorozatán juttatják kifejezésre felháborodásukat a vietnami demokratikus köztársaság ellen elkövetett amerikai agressziós cselekedetek miatt.

az ÉM Békés Megyei Téglá- és Cserépipari Vállalatának battonyai téglagyárában tartott gyűlés résztvevői szenvedélyes hangon ítélték el a vietnami néppel szemben elkövetett fegyveres támadásokat és követelték a provokációk megszüntetését. a hódmezővásárhelyi majotikagyár dolgozóinak körében is mély felháborodást váltottak ki a demokratikus Vietnámot ért sorozatos provokációkról érkező híradások. tiltakozó gyűlésükön hangot adtak annak a véleményüknek, hogy az imperialisták agresszív cselekedetei a világ békéjét veszélyeztetik. követelték, hogy az amerikaiak haladéktalanul szüntessék be az ártatlan emberek, - felnőttek és gyermekek - gyilkolását, hagyják el Dél-Vietnam területét, s adjanak módot arra, hogy a vietnami nép maga dönthesse saját sorsáról.

a hazafias népfront hódmezővásárhelyi 2. kerületi bizottsága a kerület valamennyi lakója nevében foglalt állást az amerikai egyesült államok sorozatos fegyveres provokációi ellen. követelték, hogy az egyesült államok haladéktalanul vessen véget minden beavatkozásnak, amellyel a demokratikus vietnam szuverenitását sérti. a szegedi móraváros lakosai békegyűlésükön szintén feleltek szavukat az agresszió ellen, s hangot adtak annak a véleményüknek, hogy az észak-vietnam elleni támadások durván megsértik a nemzetközi jogot, veszélyeztetik a világ békéjét. a békegyűlés résztvevői együttérzésükről és szolidaritásükről biztosították vietnam hős népét.

gyűlésen tiltakoztak a provokációk ellen számos más üzem, gyár, intézmény dolgozó is. /mti/

16.55

17¹⁰ B

bb 60. a szerkesztőségek figyelmébe!

sb/tr szb bs

1965. március 10.

a mai bb 56-os számú /megszűnt az első.../ című írunk első folytatásán a második bekezdés hetedik sorában kezdődő mondatot helyesen: a legfrissebb jelentések szerint a lapályos területeken, főleg rétet és legelőt, valamint 11 000 hold vetést és 17 000 holdnyi szántóterületet öntött el a belvíz. a veszélysztetett területek... /mti/

bb 61. 250 millió forint kulturális célokra - a költségvetésről tanácskozott a békés megyei tanácsülés

vid j szb sr

1965. március 10.

a békés megyei tanácsülésen az 1965. évi költségvetést és a népi ellenőrzési bizottság munkáját vitatták meg. békés megyében 1965-ben összesen 697 millió 259 ezer forintot költenek szociális, kulturális célokra, építkezésre, felújításokra, utakra, vízgazdálkodásra. a legnagyobb beruházási összeget a kulturális ágazatnak szavazták meg; 250 millió forintot. csupán az alsófoku oktatás területén új tantermek építésére, felújításokra, berendezésekre több mint 129 millió forintot költenek. a középfoku oktatásra 42 millió forintot fordítanak, új gimnázium épül többek között szarvason és mezőberényben szociális és egészségügyi célokra szánt összeg meghaladja a 164 milliót. az anya- és csecsemővédelem megsegítésére 25 millió forintnál nagyobb összeget fordítanak. a legeldugottabb tanyákról is szülőotthonokba, kórházakba viszik az édesanyákat. gondoskodnak arról is, hogy a terhességet nehezen viselő kismamák bárhol laknak, rendszeres orvosi felügyeletet kapjanak. a kórházak és fekvőbeteg-intézmények bővítésére szánt összegből legtöbbit az orosházi épülő 400 ágyas korszerű kórház befejezésére, berendezésére szánják.

a tanácsülésen a felszólalók többsége azzal foglalkozott, hogy a takarékosági intézkedéseket minden területen a legmészszebbmankig vegyék figyelembe. /mti/

18.03/e

17.25 p3 - 38 -

bb 62. közlekedési balesetek

1 fe/tr-lm zs

1965. március 10.

a 10. kerületben a vaspálya utca és az ihász utca kereszteződésénél baraga gyula 27 éves lakatos, budakeszi lakos oldalkecsis motorkerékpárjával egy betonoszlopnak ütközött és a helyszínen meghalt.

a 8. kerületben a mező imre utcában apostol lajos, 52 éves segéd munkás, tomajmonostori lakos le akart szállni egy mozgó 24-es villamosról és a kocsikerekei alá esett. a szerencsétlen ember súlyosan megsebesült. /mti/

bb 63. jelentkezzenek a károsultak

1 fe/tr-lm zs

1965. március 10.

sorozatosan elkövetett csalás miatt a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte horváth jános 31 éves foglalkozás nélküli, budapest, 13. kerület, visegrádi utca 29 szám alatti lakost. horváth telefonon nem létező borjúhus, illetve borjúmáj járandóságát kínálta hivatalos áron eladásra. ezt követően személyesen kereste fel áldozatait és a vágóhidról ellopott utalványt adta át. esetenként 300-400 forint körüli összeget vett át a husért. a becsapott emberek a vágóhídon értesültek róla, hogy az utalványon feltüntetett husmennyiség nincs kifizetve. az eddigi megállapítások szerint mintegy 16 embert károsított meg. a 13. kerületi rendőrkapitányság kéri a károsultakat - akik még nem tettek feljelentést, mielőbb jelentkezzenek budapest, 13. kerület, teve utca 6. 2. emelet 202 szám alatt, vagy telefonon a 205-817 102-es mellékállomáson. /mti/

bb 64. kiállítás pszichiátriai betegek képeiből

t szf-gk-lm hk

1965. március 10.

a leverkuseni farbenfabriken bayer a.g. szerdán délután a geillért szállóban megnyitotta documenta psychopathologica című, számos országban már megrendezett vándorkiállítását, amelyen pszichiátriai betegek festményeit mutatja be ideggyógyász orvosoknak, gyógyszeripari és egyéb meghívott szakembereknek. a megnyitáson leveletettek egy pszichiátriai székfildot is. /mti/

18.40 19.20 p3

- 39 -

KKJ

bb 66. ismeretterjesztő előadás a Kossuth klubban

t tf/gk-lm sr

1965. március 10.

tordai zádor, az mta filozófiai intézetének munkatársa „modern vallásos filozófusok nézetei és hatásuk”, címmel tartott előadást szerda este a Kossuth klubban a tit országos filozófiai válogatmányának rendezésében. sok érdeklődő jelenlétében az előadó elemzte a neotomizmust, a preszonalizmust és a teihardizmust. /mti/

bb 67. időjárásjelentés

gk-lm bs

1965. március 10.

a meteorológiai intézet jelenté 1965. március 10-án, szerdán 19 órakor:

csendes, napos idő

várható időjárás csütörtök estig:

derült, csendes, napos idő. gyenge, változó irányú szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön plusz 3- plusz 7 fok között. /mti/

bb 65. a pécsi balett vendégjátéka az egyetemi színpadon

t áe/gk-lm sr

1965. március 10.

a pécsi balett együttese szerdán az egyetemi színpadon bemutatta a „jazz-balett”, című új műsorát. a koreográfiát eck imre tervezte, a zenét szerzette gondai jános, lendvai kamilló, deák tamás, edtvös péter, kovács béla. a táncosok: árva eszter, bretus mária, aradi mária, uhrik dóra, gombkötő erzsébet, csifó ferenc, debreceni istván, toth sándor, hetényi jános nagy sikert arattak. /mti/

19.35/lm

26 EPJ

bb 68. meghalt Ladányi Ferenc Kossuth-díjas, kiváló művész

b s szb bs

1965. március 10.

szerdán, 55 éves korában elhunyt Ladányi Ferenc Kossuth-díjas kiváló művész, a Nemzeti Színház tagja. temetéséről később történik intézkedés. /mti/

- v é g e -

21.20/- szb

-41-

kk

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1965. március 11.

bb 1. dísznövényajdonság: a vastaglevelű fikusz

vid gk-lm ká

1965. március 11.

a hajduszoboszlói városgazdálkodási vállalat hajtató kertészetében az ország legnagyobb fikusz-szaporító telepén évente ezrével gyökereztetik a leveleket, a tél folyamán új fikuszváltozat szaporítását kezdték meg az üvegházakban, ennek jellegzetessége, hogy levelei nem hajlanak le és sokkal vastagabbak, mint az ismert változatoké, az új fikusz gyorsan nő, jobban bírja a szobahőmérsékletet és könnyebben szállítható, a most szaporított fikuszokat még ebben az évben árusítják./mti/

--

bb 2. tavaszi madárvaltság a körös menti vizeken

vid gk-lm ká

1965. március 11.

a hét elején a körös menti vizek környékén megélnélt a tavaszi madárvilág, megérkeztek a barázdabillegetők, a bibicek, és megszólaltak a pacsirták is, a madártani szakemberek megfigyelése szerint az enyhe télben igen mozgalmas volt a hideg- és melegévi madarak kedvenc találkozóhelye, néhány héttig a körösök mentén tanyáztak és váltották egymást a sarki buvárok, a tőkés récék, a bubosvöcskök, a repcetáblában veszteség nélkül teláltak át az alföld „madárkirályai”, a tuzokok, március elején ötven tuzokot számláltak meg a vadászok és néhány helyen már a párbaverődést is megfigyelték, a szürkegémek, amelyek a telet a tiszasülly környéki ártéri fűzesekben töltötték, megkezdtek a visszatelepedést a körösök vidékére./mti/

--

-1-

PKR